

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo

Milodolova cesta št. 10/1

Telefon št. 73

Upravištvo

Sodna ulica št. 6

Telefon št. 93

Račun kr. pošt. šek. urada
št. 11.842.

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane celoletno . . . 240 K

mesечно 20

za tased. ozemlje . 300

za inozemstvo . . 600

Oglasi za vsak mm vline

stolpe (58 mm) . . 2 K

mali oglasi do 30 mm

stolpe (58 mm) . . 1.

Ljubljana, 22. julija.

Ves jugoslovanski svet je onemel ob vesti zločina, ki ga je izvršil komunist Alija Alijagić z umorom Milorada Draškovića. Vse časopise brez razlike strank soglašajo v ogorčenju in odločni obsodbi terorističnega atentata in cele zgrebene in zaslepljene komunistične politične taktike, ki stremi sistematično za tem, da ovira konsolidacijo nove domovine. Vesti iz vseh delov države se ujemajo v tem oziru.

Tem bolj neprijetno dirne zato stališče nekaterih naših opozicijskih listov, ki vidijo v Alijagićevem revolucionarju le reakcijo na Draškovićevo akcijo proti komunistom. Z istimi razlogi poskušajo pojasnjevati in opravičevati zločinsko delo komunističnega fanatika, kakor jih danes v svojem cinizmu ali svoji strahopetnosti navajajo razni komunistični agitatorji.

Ako bi mi povedali svoje mnenje o takem postopanju, bi nam očitali, da nas vodijo strankarski motivi. Zato prepustimo besedo listu, ki ga tek ne more zadeti, ki ni ne vladen in še manj demokratski, ki je prijatelj opozicije od Radića do Protića in Korosea, ki pa izreka uničujočo obsodbo ne le nad atentatom in komunisti, ampak v isti meri tudi nad politično taktiko, kakršno vodi ljubljanski trio «Slovenec», «Naprej» in «Jugoslavija».

Zagrebiški «Jutarnji list» izvaja povodom atentata:

Milorad Drašković je mrtev!

Ta vest se je razširila z bliskovitostjo po Zagrebu, in vsi, ki so ga poznali, ki so slišali o tem moču — brez ozira na politično prepričanje in orientacijo — so se stresli, ko so zvedeli, da je ta politik padel kot žrtev komunističnega atentata.

Atentat na Milorada Draškovića obkrožajo vsi sloji in vse skupine naše javnosti, ki pa obenem žele in zahtevajo, da se nastopi najodločnejše, ne samo proti atentatorjem, marveč proti vsem komunistom in proti vsem, ki so bili v katerikoli točki skupaj s komunisti, ki so fraternizirali s komunisti, ki so podpirali hote ali nehoti njih akcije, bodisi danes, bodisi poprej, v njih gospodarski ali politični borbi, ki gre samo proti enemu cilju, da izrove nered v naši državi!

Atentat na regenta, atentat na ministra Draškovića v presledku kakih dvajsetih dni je jasen dokaz, da gre za sistematično in odkrito teroristično akcijo z določeno odrejenimi cilji. Mi upamo in zahtevamo, da bo državna oblast na temelju podanih indicij zagrabila v svoje roke vse niti terorističnih načrtov, da bo imela moči, uničiti v kali vse nadaljne poskuse.

Nas vseh, vse jugoslovanske javnosti dolžnost pa je, da zavržemo platično zaničevanje in obsojanje terorističnih poskusov, in da z delom začnemo boj proti terorizmu posebno med mladino v delavskih vrstah.

Tragična smrt Milorada Draškovića, človeka, katerega življenje, delo in sposobnost bi še tako potrebovala naša domovina, kliče na skup vse zdrave elemente naše javnosti v boj proti prevratnim in terorističnim elementom, komunistom v imenu samoohrane!

Tragična smrt našega velikega državljana Milorada Draškovića, katerega spominu čast in slava, zahteva to od vsakega poštenega državljanja Jugoslavije!

Tako «Jutarnji list».

Nimamo mu mnogo pristavljati. Resna, težka in ostra so njegova izjavanja, a resnična. Drugač izhoda ni, komunisti sami so pritirali položaj na ostrino. Vse stranke se bodo morale odločiti ali za, ali proti, tretje je nemogoče.

Se li pač zavedajo naši narodno-socialni, klerikalni in socialno-demokratski poslanci, ki si niso upali glasovati v zbornici za izročitev komunističnih poslancev, sokrivcev atentata na regenta — se li zavedajo, da padajo na nje vse težke obtožbe zagrebškega, ravno od njih toliko člane lista?

Se li zavedajo, da so s svojo strankarsko in zaslepljeno politiko, ki je favorizirala komuniste samo zato, ker je hotela in je upala škodovati vladi, pomagali ustvarjati ozračje za atentate? In li ne naposled zavedajo, da mora biti te dvoživke politike konec, ker se bo moral sleher bojni klic narodne samoohrane obrniti tudi proti njim?

VSU NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

Soglasna obsodba komunističnega terorja

OGORČENJE V BEOGRADU. — PROTESTNI MITING. — GLASOVI BEOGRADSKEGA ČASOPISJA. — KOMUNISTIČNI NOVINAR VRZEN IZ PARLAMENTA.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Jutri dopoldne ob 10. uri se bo vršila ministrska seja, na kateri se bo razpravljalo o pogrebu pokojnega ministra Draškovića ter o ukrepih vlade proti komunistom v zvezi s atentatom.

Vsa beogradska javnost je ogorčena vsled atentata na splošno spoštovanega in priljubljenega ministra. Vsi beograjski listi poudarjajo potrebo takojšnjega sklicanja zakonodajne skupščine, ker je narod nestrojen in ogorčen. Treba je storiti ukrepe, s katerimi se prepreči vsaka nadaljnja komunistična akcija.

Ako vlada tega ne bi pravočasno storila, bo meščanstvo smatralo kot svojo dolžnost, da seže po samopomoči. Treba je, da obvaruje vlada svoje državljane pred komunistično opasnostjo. Jutri se bo vršil na Terazijah veliki miting — protest — komunistom. Listi — — — — — narod, naj varuje svoje meščansko dostojanstvo.

Beograd, 22. julija. V vsej beograjski javnosti se kaže čimdalje večje ogorčenje proti komunistom zaradi njih poizkusov, razrušiti obstoječi državni red in uvesti terorizem. Vsa javnost govori in piše soglasno o brezpogojni potrebi, da se odločno nastopi proti komunističnemu terorju in da vlada odredi najodločnejše korake za odstranitev komunistične nevarnosti.

«Trgovinski glasnik» piše: «Po atentatu na regenta in po umoru Milorada Draškovića nam mora biti vsem jasno, da se mora za varstvo in svobodo vsakega posameznika prepovedati, preprečiti in iztrebiti vsaka propaganda in organizacija

proletarske ali katerekoli druge diktature. Treba je storiti vse, da bo to dejanje zadnje, ki izvira iz diktature proletarijata.»

«Politika» vprašuje: «Ali je ta dežela doprinesla toliko žrtev in pretrpela toliko mučeništva zato, da umrje na takem križu? Ali čakajo državni predstavniki na to, da se družba sama dvigne, da za — — — — — in rešitev vzame tri glave za eno? Ako treba, se bo zgodilo tudi to, da se tako zdrobi glava strupene kače, ki jo danes vidimo nad — — — — — Milorada Draškovića v vsej — — — — — ostudnosti. «Tribuna» piše: «Ako smo sentimentalni in si želimo »narhije, potem moremo krepiti komunistično gibanje. Toda mahoma bo omajalo temelje države in družbe, razrušilo državo in izpremenilo družbo v tolpo zverin, ki bodo živele le od krvi.»

«Novosti» pozivljajo vsakega, ki ljubi domovino, naj ne pozabi teča čina. Pokazemo naj, da se ljubimo deželo in narod, ki ga moramo braniti.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Ker se je komunistični novinar Miša Pijade danes v skupščini izražal nedostojno o priliki atentata, — bil izbačen iz skupščine.

Sarajevo, 22. julija. Vest o atentatu na bivšega ministra Draškovića je napravila na sarajevsko javnost velik vtis. Listi so izdali posebne izdaje. Na poslopu deželne vlade vihra črna zastava. Sokrivci — — — — — Celinakovič je doma iz Bjeline in je sin uglednih in bogatih staršev. Končal je trgovsko akademijo v Sarajevu.

Poostrenje odredb proti komunistom

IZREDNA SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Povodom umora ministra Draškovića naglašajo vsi tukajšnji listi, da je treba z energičnimi sredstvi napraviti konec poizkusom gotovih elementov, ki bi radi zavedli državo v anarhijo.

Ministrski svet je imel včeraj zvečer sejo, na kateri je razpravljalo o korakih, ki so potrebni proti boljše-viškemu terorju. Odločitev še ni padla. Ministra Pribičević in Tričković sta bila nujno pozvana v Beograd. Ministrski predsednik Pašić je zaradi pogreba odložil svoje potovanje v inozemstvo za par dni. Tako po pogrebu se bo vršila nova seja ministrskega sveta, na kateri bodo izvršeni važni sklepi proti komunističnim ak-

cijam in terorju. Odločbe se bodo izvajale z vso strogostjo. V političnih krogih se pričakuje, da bo v kratkem sklicana tudi skupščina na izredno sejo.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Beograjske «Novosti» prinašajo pod naslovom «Sklicanje skupščine povodom atentata» članek, v katerem pravijo, da so iz verodostojnega vira informirani, o skorajšnjem sklicanju zakonodajne skupščine. V njeni prvi seji se bo razpravljalo o likvidaciji komunistične stranke in zatvorenju vseh komunističnih poslancev, ki so s svojimi govori povzročili nemir v narodu.

Atentat pripravljen tudi na ministra Pribičevića

Zagreb, 22. julija. (Izv.) Ze današnja preiskava proti Alijagiću in Celinakoviću je dognala izredno važne podatke. Kakor pri atentatu na regenta, gre tudi v tem slučaju za široko razpleteno komunistično zaroto. Ali in koliko sta oba komplota v zvezi, se še ni moglo dognati. Pač na je preiskava dokazala, da je bil pripravljen atentat tudi na ministra za notranje posle, Svetozara Pribičevića. V interesu nadaljne tajne preiskave se začasno ne morejo objaviti natančnejši podatki.

AVTOMOBILNA NESREČA MINISTRA PRIBIČEVIĆA.

Zagreb, 22. julija. (Izv.) Minister notranjih del, Svetozar Pribičević in kr. namestnik Hrvatske, Juraj Demetrović nista mogla prisostvovati žanim svečanostim povodom prevoza trupla umorjenega ministra Draškovića skozi Zagreb, ker sta imela med Novim in Sv. Heleno v Primorju avtomobilno nezgodo, pri kateri pa je bil k sreči samo pokvarjen avtomobil, a oba gospoda sta ostala s šoferjem vred nepoškodovana.

NOVE ARETACIJE ZARADI ATENTATA NA REGENTA.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Preiskava o atentatu na regenta se nadaljuje. Danes je bilo pripeljanih 20 novih komunistov, ki so člani terorističnega odbora v Stari Padovi v Srebru, ki je bil v zvezi z beograjskim in novosadskim terorističnim odborom.

Najvišjemu sodišču je bil predložen v odobrenje ukaz za aretacijo nadaljnjih osem oseb.

ZAMENJAVA PERPERJEV.

Beograd, 22. julija. Komisija finančnega ministertva, ki se peča z zamenjavo perperjev, je ugotovila, da je treba zamenjati nad 11 milijonov perperjev. Perperji se zamenjajo po določeni relaciji v najkrajšem času.

GRŠKI VOJNI PLEN.

Atene, 22. julija. Vojni poročevalci listov javljajo o grškem prodiranju, da je osvojen plen ogromen. Obsega med drugim kakih 180 topov vseh kalibrov. V vojaških krogih menijo, da je vojna dejanske končana v Belkuru ob Bosporu, se je izkrcalo 400 grških mornarjev.

Newyork, 22. julija. Bančni sindikat je dovolil kredit dveh milijonov dolarjev za prevoz žita v Nemčijo. Kakor se duže, ima kredit trimesečni rok.

Priprave za Draškovićevo pogreb

POGREB V NEDELJO — MINISTRI IN POSLANCI SE VRAČAJO V BEOGRAD.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Truplo pokojnega ministra Draškovića bo pripeljana semkaj jutri dopoldne. Izpostavljeno bo v oficirskem domu. Pogreb se bo vršil v nedeljo dopoldne ob 9. uri. Pokojnika bodo spremlili k večnemu počitku vlada, narodni poslanci, vojska in meščanstvo. Na grobu se bodo poslovili od njega v imenu vlade finančni minister dr. Kosta Kumanudi, v imenu demokratskega kluba Ljuba Davidović, za radikalne ministre saobračaja Nikola Uzunović, za Narodno skupščino njen tajnik dr. Janjić. Demokratski

poslanci, dr. Kumanudi in Ljuba Davidović, ki so namenjali odpotovati dne 23. t. m. v Južno Srbijo, so vsled smrti ministra Draškovića potovanje za nekaj dni odložili. Istotako ostane tudi ministrski predsednik Nikola Pašić in vsi ministri, ki so hoteli oditi na odmor, še nekaj časa v Beogradu.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Jugoslovensko novinarsko združenje se poslovi od pokojnega ministra z vencom, katerega traki nosijo napis — «Zadnji pozdrav Jugoslovensko novinarsko združenje».

Draškovićevo truplo v Zagrebu

VELIČASTEN SPREJEM NA KOLODVORU. — GOVOR MINISTRA DR. KUKOVCA. — PROTIKOMUNISTIČNE DEMONSTRACIJE.

Zagreb, 22. julija. Danes zvečer je bilo skozi Zagreb prepeljano truplo bivšega ministra Milorada Draškovića. Peron na kolodvoru kakor tudi ves ogromni prostor pred kolodvorom je bil poln občinstva, katerega je bilo na tisoče. Ves kolodvor je bil zavrt v črno in na oknih so gorele sveče. Na peronu je bila postavljena vojaška godba in ena stoletja vojaštva. Vlak so pričakovali zastopniki civilnih oblasti, poverjeniki vlade, zastopnik komandant armije, komandant divizije s celim častniškim korom, zastopniki cerkvenih oblasti, akademično pevsko društvo «Balkan» in celokupna akademska omladina.

Točno ob 19-20 je ob zvokih godbe, ki je svirala žalostinke, počasi privozil vlak na postajo. Voz z blagopokojnikom je bil ovit v črno odejo, na vratih je bil pribit velik križ, ovit v državno trobojnico. Neposredno za tem vozom je bil voz, v katerem se je peljala žalujoča rodbina.

Ko je ustavil vlak na kolodvoru, je pristopilo duhovništvo, ki je odmolilo pogrebne molitve in odpelo žalostinke. Nato je zapelo pevsko društvo «Balkan» nekaj žalostink, nakar je v imenu pokrajinske vlade spregovoril par besedi poverjenik za prosveto in vere dr. Tugomir Alaupović, za njim pa v imenu mesta župan Zagreba Heinzl.

Nato je povzel besedo minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec, ki je slavil pokojnika kot vzornega domoljuba in državljan. Opozarjal je na nevarnost komunizma in poudar-

jal zasluge pokojnega ministra za boj proti temu velikkemu sovražniku ujedinjene domovine. Poudarjal je, da so se pokojnikovi tovariši v vladi z njegovim bojem proti komunizmu popolnoma strinjali in da so s njim solidarni. Tudi v bodoče se bodo ravno tako odločno borili proti temu opasnemu sovražniku. Minister je pozivljaj občinstvo, naj sodeluje pri pobujanju te velike nevarnosti, ki ogroža nas vse. Opozarjal je tudi liste, naj pazijo na svojo pisavo in jih opozarjal na posledice, ki utegnejo nastati iz pisave listov. Občinstvo je govor ministra dr. Kukovca poslušalo z globokim ginstjem in ga je večkrat prekinilo s Slavica — klici pokojniku.

Izgovorili je tudi gosp. Milan Kresić kot predsednik krajnega odbora demokratske stranke, ki je na kratko položil velik lavorjev venec. Lep venec je darovala tudi zagrebška pokrajinska vlada ter kraljevi namestnik Juraj Demetrović. Govori so na občinstvo napravili globok utis in marsikatero oko se je solzilo.

Po cerkvenih obredih so zastopniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti stopili v vlak in pokojnikovi soprog izrazil svoje sožalje. Glasba je zasvirala žalostinke, nakar je vlak počasi zapustil kolodvor.

Na kolodvoru navzočeno občinstvo se je strnilo v sprevod in je korakalo po mestu, manifestirajoč za narodno edinstvo in za kraljevi dom ter vzklikalo proti komunistom in drugim sovražnikom domovine.

Protisokolska interpelacija v rimskem parlamentu

Rim, 21. julija. (Izv.) Tržaški fašistiški poslanci Glunta je naslovil na ministra zunanjih in notranjih del sledečo interpelacijo: Vprašam gospoda ministra za notranje in zunanje zadeve, kako stališče nameravata podvzeti proti akciji jugoslovanskega Sokolstva, katero akcijo razvijajo omenjena društva v Ekdio Italije tako onostran naših meja, kakor tudi Julijske Benečije.

Novi krvavi poboji v Italiji

Fašisti razkropljeni in tepeni. — 26 mrtvih.

Rim, 22. julija. Po revolucionarnih manifestacijah, ki so jih položili prireditelji komunisti v Lunigiani, so se zbrali, kakor poročajo listi, tamonjni fašisti, da bi demonstrirali zoper nameravano gibanje komunistov v Sarzanu. Ko je prišlo kakih 700 fašistov po dolgem pohodu v bližino kolodvora v Sarzanu, so zagledali pred seboj karabinerje, ki so imeli povelje, zabraniti jim vohod v Sarzano. Pri tem je došlo do spopadov. Fašisti so se razkropili v okoliški vasi, kjer so jih napadli komunisti. Po uradnih poročilih je 26 oseb mrtvih in mnogo ranjenih.

VESTI O KARLOVEM ODHODU IZ SVICE.

Pariz, 22. julija. Londonski «Daily News» priobčujejo vesti, po katerih naj bi bil bivši cesar Karel zapustil Švico, da se napoti na Madžarsko.

BORZA

(Glej tudi tretjo stran!)

Zürich, devize: Berlin 7.97, Holandi 191.60, Newyork 608, London 21.82, Pariz 47.10, Milan 27.05, Bruselj 45.80, Kodanj 92.50, Stockholm 125, Kristijanija 78.50, Madrid 78.50, Buenos Aires 175, Praga 7.85, Varšava 0.82, Zagreb 8.50, Budimpešta 1.90, Bukarešta 8.25, avstrijske krone 0.81.

Dunaj, devize: Amsterdam 26.800 — 26.900, Zagreb 516 — 520, Beograd 2065 — 2085, Berlin 1109 — 1115, Budimpešta 260 — 268, Bukarešta 1147.50 — 1157.50, London 3053 — 3055, Milan 3790 — 3810, Newyork 846 — 850, Pariz 6355 — 6365, Praga 1065 — 1101, Sofija 740 — 750, Varšava 42.50 — 44.25, Zürich 13.925 — 13.975, valute: ameriški dolarji 890 — 843, holg. lev 715 — 725, nemške marke 1109 — 1115, angleški funti 8020 — 8040, francoski franki 6555 — 6595, holandski goldinarji 26.725 — 26.825, italijanske lire 8750 — 8770, jugoslov. dinarji, tisočki 2032 — 2072, poljske marke 40.50 — 42.50, rum. lei 1137.50 — 1147.50, švicarski franki 13.900 — 13.950, češkoslovaške krone 1102 — 1108.

Celovec, 22. julija. Deželni zbor je danes izvolil deželno vlado. Za deželnega glavarja je bil z večino glasov izvoljen poslanec Florijan Groeger (socialni demokrat), za prvega namestnika deželnega glavarja poslanec Vincenc Schumy (član nemške svobodno-miselne deželnozbornske zveze), za drugega namestnika deželnega glavarja poslanec Silvester Leer (kriščanski socialjec). Za deželne svetnike so bili izvoljeni trije socialni demokrati in dva člana nemške svobodno-miselne deželnozbornske zveze.

Jugoslovanski škofje na napačni poti

Takozvani jugoslovanski katoliški škofje so zopet enkrat pozabili, da ne pojo več »Te Deum laudamus« za Franca Jožefa. 5. maja 1921, da bi se vplivali na ustavni boj radi školskega paragrafa, radi predvidenega zakona, ki bo določal način obhajanja škofov v Italijanom, ki je šef rimske cerkve, in radi kancelarparagrafa, so v Zagrebu podpisali pastirski list, ki se te dni čita po vseh cerkvah katoliškega obreda v Jugoslaviji. V Sloveniji so najbolj hiteži in ploha omladnih fraz, ki so mrazo nanizane ena ob drugo, je že šla mimo. Vsaj se je o verskih stvareh že tolikrat pisalo z neodoljivim ognjem, ki je tudi pri drugovercu obudil splošnovanje. Pastirski list od 5. maja pa je dolgočasen, jokav setavek in nam je le žal, da je razen Napotnika in Jegliča podpisan tudi Uccellini.

Med drugim se je pastirski list lotil tudi Sokolstva. Cela dva strupena odstavka mu posveča. Najprej piše, da je neki zagrebški list (»Novi rod«), ki seveda nima s Sokolstvom posla, pisal, da so Sokoli »v boju ne samo proti Orlom, ampak proti papežu, kardinalu in vsem nenarodnim (!) duhovnom«. Iz tega 16 škofov in en apostolskega administratora sklepa, da se otroci vzgajajo pri Sokolu »proti Jezusu in Materi božji, proti samemu večnemu Bogu«. Tej logiki, ki bi se je celo vsak jezuit sramoval, je pridejana historica za terjatke, da so »prijatelji Sokola javno pisali, da škofje lažejo, da pa so dobri katoliški razpisali nagrado 10.000 kron onemu, ki bi to dokazal. Ker nihče ni teh 10.000 kron zaslužil, sledi za 16 škofov in apostolskega administratora Baziuka, da škofje govorijo resnico. V naši javnosti o tem razpisu ni nič znanega. Vendar ne kaže, da ga škofje obnove, kajti pastirsko pismo od 5. maja bi kot dokaz samo zadoščalo.

Mi se ne bi nič čudili, če bi s takimi govorniški trikovi preobračali največ poveljalke kaplan v hribih ali pa »Domoljub« ali »Bogoljub«, ali da škofje (med njimi naslednik Strossmayerjev) podpišejo tako smešna izjavljanja, je dokaz nečuvne duševne dekadence episkopata. Kjer bi vsaka beseda morala biti izklesana, se operira s primerni in citati, ki zanje Sokol ne odgovarja.

Stvar pa je zanimiva, ker se je episkopat postavil s tem pismom v neposredno nasprotje z državo, ki Sokolstvo priznava in pospešuje. Sokolstvo je avtonomno in ne odgovarja vladi, ali vlada priznava, ne da bi od Sokolstva kaj zahtevala, njega neizmeren pomen za preporod vsega naroda, in to pred vsem za moralni preporod, ki je posledica sistematizirane vezbe telesa, vezane s sokolsko vzgojo.

Pastirski list škofov se bere kakor srednjeveški anatema. Če bi bilo par sto let nazaj, bi pristavili samo še razsodbo: »Na grnado z njimi!« Te moči gospodje nimajo in je ne bodo imeli. Politične moči klerikalizem v Jugoslaviji ne bo imel nikoli. Kar pa je bolj tužno za maziljeno šestnajstotnico, je to, da je anatema šel mimo in da je vse ostalo kakor prej. Sveži zrak se ni pokvaril daleč okoli priznane. Sokol je ostal trden in njegove prireditve so ogromna atrakcija vsem slojem naroda. V selih, kjer klerikalizem bije zadnji boj, beseda škofov skuša iztrgati mladino nacionalni vzgoji. A vse zaman: anatema je strel v zrak! Ali nobeden izmed šestnajstotice tega ne premisli?

Škofijski list nam znova daje prav, da s klerikalizmom ni načelnega premišljanja. Kadar bi se imele strasti že poleli in bi se narod hotel skupaj podati na gospodarsko delo, privlečejo njega vodje (in to so na koncu koncev škofje) kako bombo, da strasti razpalijo. Mi pa že vidimo, kako se ta stvar razvija. Pastirska pisma prečuje javnost s indiferentizmom, prišel pa bo dan, ko bo odgovor ostrejši.

Pastirski list jugoslov. škofov

Kot uspeh škofovskih zborovanj v Zagrebu od 30. aprila do 6. maja 1921, so škofje izdali pastirsko pismo, datirano v Zagrebu dne 5. maja 1921, v katerem najprej dokazujejo, da je Jezus bil resnično Bog. Nato pravijo o agrarni:

Ako se taki pravični odnošaji ne morejo doseči drugače, kakor da veliki posestniki odstopijo večji ali manjši del posestva, kakor zahteva javna potreba, na korist bednim siromakom, tedaj bi mogla državna oblast one velike posestnike, ako ne bi hoteli radevolje odstopiti,

kar treba, s pravičnim zakonom na to prisiliti, in to proti pravični odškodnini. Ker se je zadnji dve stoletji gospodarstvo po pomoči liberalne države tako razvijalo, da je poleg neizmernega bogastva nekaterim nebroj bednih siromakov, ki nimajo toliko, da bi mogli dostojno živeti in svoje otroke odgajati; zato tudi mi sodimo, da je pravična agrarna reforma potrebna. Celo sami smo izjavili, da bi mi s privoljenjem sv. očeta papeža, bili pripravljeni od velikih cerkvenih posestev na korist revežem in proti odškodnini odstopiti, kar je nujno in potrebno.

Dalje pišejo škofje o Sokolstvu in o bodočem stališču napram ustavi:

Kršćanski roditelji! Zato se ne boste čudili nam škofom, vašim pastirjem, da smo takoj dvignili svoj glasen ugovor, ko smo čuli, da se resno namerava vzgajati vaša deca ne v duhu Jezusovem, ampak v duhu sokolskem. Pa kakšen je ta duh sokolski? To vam pove najbolj odlična in jasna beseda nekega Sokola v imenu vseh v hrvatskem listu »Novi Rod« od 1. marca 1920, ki se glasi: »Da, to je jasno, da noben Sokol ne more biti rimski vernik, kar je isto, kakor duševni suženj... Res, sokolstvo in katolicizem se izključujeta, in nepošten je oni, ki bi kdaj mislil, da to zanika... Enkrat za vselej in enkrat za vse Sokole: mi smo v boju ne samo proti Orlom, ampak proti papežu, kardinalom in vsem nenarodnim duhovnom«. Ali niso to najslabša zmoti, ki se protivijo jasno razloženim resnicam, ki smo jih početkom premislili? Ali bi vi, krščanski roditelji, smeli dopustiti, da se vaši neodrski otroci v tem bogomrzkem, protikatoliškem duhu vzgajajo in napolnjujejo z mrzno proti duhovnikom, proti službi božji, proti Cerkvi, proti Jezusu in Materi božji, proti samemu večnemu Bogu? Mi škofje smo se odločno ustavili tej krivični namoti. A kaj so storiili prijatelji Sokola? Čujte. Javno so pisali, da škofje lažejo. Grdo zaramovaje! Ali dobri katoliški so razpisali nagrado deset tisoč kron onemu, kateri bi dokazal škofom najmanjšo neresnico. Pa nihče se ni poskušil, da bi na ta lahek način zaslužil sebi te tisočake.

Predragi naši verniki! Še eno resno vprašanje! Povejte nam: ali smemo vaši odrasli mladeniči v Sokole, vaše odrasle hčerke v Sokolice? Ako hočete, da se vaši sinovi in vaše hčere odvrnejo od Boga, od Jezusa, od Marije, od Cerkev, od krščanskega življenja, od resnice, od blažene večnosti, potem le dopustite svojim mladeničem v Sokole in svojim hčeram v Sokolice! Ali vi, dragi kristjani, ki vidite v Jezusu in v Cerkvi edino rešitev, vi tega ne boste nikdar dopustili, vi boste z vso močjo zaeno z nami škofi zabranili svojim otrokom zahajati v društvo Sokol, vi boste z nami škofi odločno obsodili to društvo.

V luči naših naukov boste vi mogli po resnici presoditi razne pojave v našem javnem življenju. Vi se boste radovali z nami, ker se bo v ustavi, ki se izdeluje v Beogradu, priznala naša Cerkev kot Cerkev, ki se more v naši državi svobodno razvijati, bujati, evesti in nam svoje dobrote deliti. Pa ker država priznava našo Cerkev, mora priznati in spoštovati vse njene pravice, kakor jih je prejela od samega Gospoda Zveličarja. Zaradi tega bo moralo biti nam škofom prosto ostati v tesni pismeni in osebnih zvezi s svetim očetom v Rimu in z nami, svojimi ljubljenski verniki. Biti nam mora svobodno v cerkvi in zunaj cerkve razlagati vso resnico božjo, bodi to našim neprijateljem drago ali neljubu. Čuvati mora naša država vašo pravico do verskega pouka in verske vzgoje vaših otrok v šoli, kjer ne sme biti nikomur svobodno, da vašo deca zaradi vere žali ali ji sveto vero, edino resnico, zasmrjuje. Uvaževati mora država svetost krščanskega zakona, o katerem sodi samo Cerkev in katerega morejo katoliški veljavno sklepati edino pred katoliškim svojim župnikom. Glejte, tega se mi veselimo in vi z nami.

Podpisali so pastirski list sledeči škofje:

Dr. Ante Bauer, nadškof zagrebški; Dr. Nikola Dobrovič, nadškof barski; Dr. Mihael Napotnik, škof mariborski; Dr. Anton Bon. Jeglič, škof ljubljanski; Frano Uccellini, škof kotorski; O. Alojzije Mišić, škof mostarski; Dr. Josip Marčelić, škof dubrovniški; Luka Pappafava, škof hrvatski; Dr. Juraj Carić, škof splitsko-makarski; O. Josip Garić, škof banjaluški; Anton Akamović, škof dijakovski; Dr. Josip Marušić, škof senjsko-modruški; Dr. Ivan Šarić, škof kapitular. vikar sarajevski; Dr. Dionizije Njarađ, škof križevski; Grgo Tambača, provikar veliko-bečkereški.

Grška ofenziva v Mali Aziji

Grška vojska je začela v Mali Aziji svojo že tolikokrat objavljeno ofenzivo. Dosedanja atenska poročila govore o posameznih grških uspehih, ki jih pa še ni smatrati kot posebno važne ali celo odločilne. Z ozirom na teren, kjer se je začela borba, ni mogoče pričakovati, da bo padla odločitev že v prvih dnevih oziroma, da se bodo dogodili kaki važnejši dogodki že ta

koj v začetku. Borbe se vodijo na zapuščnem in skoraj neprehodnem gorskem terenu, ki je presekano z mnogimi večjimi in manjšimi rekami, ki so tu-kaj skoro edina prometna sredstva. Fronta grško-turškega bojišča je jako dolga. Širi se od Črnega morja pa doli do Usaka, kar je skoraj 150 milj.

Grški načrt stremi za tem, da bi Grki v prvem napadu zavzeli one točke in pozicije, ki so jih dobili v svoji prvi ofenzivi pred turškimi protinapadom, t. i. da preseka železnico, ki vodi od

severa proti jugu iz Carigrada preko Eski Šehira in Afuna do Konije. Ako bi se jim posrečilo to, bi odsekali nacionaliste od Carigrada, kar bi imelo tudi velik moralen pomen. Tako, da bi mogli Grki na ti črti ostati in čakati začetka mirovnih pogajanj.

Seveda je ta grški načrt samo grška nada in vprašanje je, ali se jim bo posrečilo, da ga izvedejo. Nacionalistični turški pokret je nastal ravno vsled dejstva, ker so zavezanci hoteli odtrgati Carigrad od Turške. Borba kemalistov se vodi v prvi vrsti za Carigrad, zato je malo verjetno, da bi grški uspehi na ti črti primorali Turčijo na mirovna pogajanja.

Zato je treba računati, da Turci, ako bi se tudi Grkom posrečilo doseči na zgoraj omenjeno črto, ne bodo položili orožja, temveč se bodo umaknili proti svojemu centru Angori, ki je oddaljena na kakih 150 milj od železniške proge Carigrad-Konja. Grški napad se dose-daj razvija samo v centru, medtem ko Turki razvijajo precejšnje aktivnosti na obeh krilih, da bi tako paralizirali napade grškega centra. To taktiko so vporabljali Turki tudi pri zadnji grški ofenzivi, kjer so se v centru na vidaz umakali, v resnici so pa prevažali svoje čete na oba krila, ki so jih na ta način ojačili in potem izvedli krilne napade s tako naglico, da je moral grški center v forsiranih marših zapustiti vse zavzete točke, ker bi bil sicer popolnoma obkrojen.

Grška poročila govore o velikih grških zmagah, dočim poročajo Turki o taktičnem umiku in koncentriranju turških čet na določenih položajih. V angorski skupščini je Kemal-paša najavil, da je prišel čas velike in odločilne borbe, ter je nato odpotoval na fronto, kjer je prevzel vrhovno poveljstvo vojske.

Po svetu

— Kongres bolgarskih socializmov. Kongres bolgarskih socializmov, ki se je vršil te dni v Sofiji, je končan. Ogromno večino so dobili takomenovani »široki« socialisti nad »tesnimi« socialisti (komunisti). Zadnji dan posvetovanj je konferenca sprejela resolucijo, v kateri bolgarski socialisti najodločneje obsodijo komunizem in boljševizem, ki preživljata svojo zadnjo krizo kot mešanica stistemov in metod, ki v polni zavesti vodijo male in velike narode v nove vojne in krvo-litja. Dalje pravi resolucija, da smatra bolgarska socialna demokracija kot svojo prvo dolžnost, da se zavzame za jamstva miru na Balkanu in da stoji v tem vprašanju na načelih najboljših medsebojnih odnošajev med Bolgarijo in njenimi sosedi.

— Stamboljski gre zopet na potovanje. »Petit Parisien« poroča iz Londona, da se je bolgarski ministrski predsednik Stamboljski odločil, v kratkem posetiti Pariz, London in Rim, da pojasni razne govornice, ki krožijo v inozemstvu o zunanjem položaju Bolgarije. Pri tem namerava tudi poročati angleški, francoski in italijanski vladi o gospodarskem in finančnem položaju svoje domovine. Bolgarski finančni minister Torlakov pride te dni v Pariz, kjer bo konferiral o bolgarskih dolgovih.

— Politična situacija v Rimu postaja od dne do dne bolj komplicirana in nejasna. Na skrajni desnici vlada skrajno nerazpoloženje proti Bonomiju, ki daje vse mogoče koncesije klerikalni stranki. Te dni so se vršili neobvezni sestanki med zastopniki agrarcev, liberalcev desnice, fašisti in nacionalisti, ki se hočejo združiti v močan desničarski blok, ki bi mogel paralizirati vlogo in vpliv ljudske stranke. Ako pride med imenovanimi strankami do sporazuma, tedaj je položaj Bonomijeve vlade jako omajan in njen obstanek nemogoč.

— Nemško - francoska pogajanja o Šleziji. Kakor poročajo iz Berlina, se vrši med nemško in francosko vlado neobvezna izmenjava misli o mejni črti v Gornji Šleziji. Francoski minister za obnovo Loucheur je predložil že svoj čas na sestanku, ki ga je imel v Wiesbadenu z nemškim ministrom za obnovo Rathenauom, svoj načrt za razmejitev Šlezije. Loucheurjev predlog, ki se je kmalu razglasil po svetu kot »Loucheurjeva črta«, predvideva, da bi dobili Poljaki jugovzhodne pokrajine z mesti Bytom, Katowice, Krolevska Huta, Pština in Rybnik. Nemška javnost ta predlog odklanja. Na drugi strani pa je podoba, da tudi francoski ministri ne odobravajo vsem Loucheurjevega stališča, češ da je za Poljake premalo ugodno.

— Pred novimi volitvami na Angleškem. Neki odlični parlamentarec stranke unionistov je podal na nekem shodu izjavo, da se je Lloyd George odločil izvesti volitve za spodnjo zbornico v oktobru ali novembru. Isti poslanec je izjavil, da bo pozval Lloyd George angleški narod, da mu da popolno polnomočje pred odhodom v Washington, da bi mogel rešiti vprašanja bližnjega in daljnega vzhoda. Tudi vodja angleške delavske stranke Henderson je na nekem shodu izjavil, da so volitve za dolni dom pred vrati in se mora delavstvo pripravljati z vsemi silami na volilno borbo.

— Poljski Zidje za industrializacijo Palestine. Kakor poročajo iz Varšave,

Pričakovati je v najkrajšem času važnih poročil z grško-turškega bojišča, vendar bi se moglo skoraj z gotovostjo trditi, da tudi ta boj ne bo mogel prinesiti končne odločitve v vzhodnem vprašanju.

Položaj na Poljskem

Poljski ministrski predsednik Vitoš je podal o položaju na Poljskem nastopno izjavo:

Vedno in povsod se govori o skrajno slabih gospodarskih razmerah naše republike, toda vse te vesti in govornice so pretirane in delo onih pesimistov, ki ne poznajo kvarnega gospodarskega in političnega položaja naše države. Poljsko so napadli od vzhoda kot prvi obrambni zid kulture in socialnega reda, kot prvi obrambni zid zapadne Evrope. Poljska je zmagonosno odbila ta napad: ni ga odbila samo na zunanji vzdržala in odbila ga je tudi od znotraj. Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da kljub trajni infiltraciji razvornih struj, ki prihajajo od vzhoda, razredna borba v Poljski še ni dosegla onih granic, da bi se moglo reči, da škoduje naši državi. Vse te razvorne struje so postale pod pritiskom državotvornih elementov in pod vplivom spoznanja in uvaževanja državnih potreb neznatne in brezpomembne.

Zunanji mir in notranje premirje dovoljujejo naši državi, da se je posvetila delu in svoji notranji konsolidaciji. Edino, kar nas danes vznemirja, je vprašanje naših definitivnih meja, ki radi raznih mišljenj na zapadu še vedno niso določene. Kar se tiče nas samih, smo vedno in povsod za miren sporazum in mislimo, da bomo na ta način prišli najhitreje do konsolidacije naše države.

so predložili v Lodzu poslali odgovore na Palestino, kjer so predložili tamkajšnjemu zastopniku Zveze narodov, Samuelu, načrt, po katerem naj bi se v Palestini osnovala cela vrsta predilne in tkalnice, s katerimi naj bi bile v zvezi delavske kolonije z lastnimi blišmi. Samuel je že pozval palestinsko vlado, naj nakupi potrebna zemljišča za tvornice.

— Moč francoskih čet v Gornji Šleziji cenijo na 14.000 mož. Francoske čete zasedajo kraje Rybnik, Katowice in Krolevska Huta. Te zasedbe spravljajo v zvezo z nameravano delitveno črto. V dobro poučenih krogih gornješleskih industrijalcev izjavljajo, da se nevtalizira industrijsko ozemlje, oziroma Gornja Šlezija, ako ne obvelja Leucheurjeva črta.

— Silna eksplozija. Iz Berna poročajo: V mestu Bodio (kanton Tessin) se je dogodila strašna eksplozija v tvornici Nitru. Vila inženjerja in tvornica za karbid Day sta popolnoma razrušeni. Elektra in bližini je močno poškodovana. Doselej so izkopali izpod razvalin tvornice 20 mrtvih in 100 ranjenih. Požarnim brambam se še ni posrečilo, da bi pogasile ogenj.

— Vlom v cerkev nad grobom Franca Ferdinanda. Kakor javlja dunajska Korrespondenz Wilhelm, je bilo ponoči na 11. t. m. vlomljeno v župno cerkev v Amstettanu, kjer sta pokopani trupli nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove žene. Pokradeno je bilo mnogo cerkvenega orožja. Strelca, neki strojni ključavničar in strojnik, sta bila še naslednje noči aretirana ter so jima večji del plena odvzeli in vrnili cerkvi.

— Število brezposelnih na Francoskem znaša 47.566, to je približno 1% prebivalstva.

— Izoljšanje brezziščne brzojava. Marconiju so se posrečilo izoljšati svoje vsprejemne aparate pri brezziščnem brzojavu tako, da je atmosfersko motenje popolnoma izključeno in da je možno sprejemanje brezziščnih brzojavov tudi, ako je ozračje napolnjeno z elektriko.

Politične beležke

+ Posvetovanja o razmejitvi Reke so se vršila te dni v Rimu. Italijanska člena razmejitvene komisije, senator Quartieri in polkovnik Carletti, sta bila brzojavno pozvana v Rim, kjer sta imela ponovne konference z ministrskim predsednikom Bonomijem in zunanjim ministrom della Toretto. Konferencam je prisostvoval tudi italijanski poslanik v Beogradu Manzoni, ki se je po končanih posvetovanjih vrnil v Beograd.

+ Mariborska »Straža« proti regentu. »Straža« je v svoji zadnji številki priobčila notico, v kateri izjavlja, da ni res, da je večina hrvatskega učitelstva poslala s kongresa vdanostno izjavo prestolonasledniku regentu, ampak samo liberalna manjšina. »Straža« je s tem vrgla krinko raz sebe in povedala javno, česar se dosedaj še ni upala, namreč da so klerikalci nasprotniki pozdravnih brzojavov naši narodni dinastiji. Res neverjetno, kaj vse si upajo ti nekdanji avstrijski klečepalci.

+ Nedopustna špekulacija. V zadnjem času so se v raznih beogradskih in vojvodinskih listih pojavljale vesti, da namerava vlada z ozirom na trajno sušo izdati splošno prepoved izvoza živil. Finančno ministarstvo sedaj te ve-

sti odločno demantira, češ da so nameroma in tendenčno lansirane. Seveda, da od prekupčevalcev z živili, ki bi radi na ta način še povišali že itak visoke cene živil in obenem vnovčili svoje še vedno izdatne zaloge lanake žetve.

+ Sokolov se boje. Kakor poročamo na drugem mestu, je interpelliral vodja tržaških fašistov Giunta na četrtekovi seji rimskega parlamenta vlado, kakor korake namerava ukreniti proti delovanju jugoslovanskega Sokolstva, ki baže deluje v Juljski Benetini, kakor tudi izven italijanske meje v državi sovražnem smislu. — Ne vemo sicer, kaj misli gosp. Giunta pod to Italiji škodljivo akcijo, vsekakor pa je njegova interpellacija dokaz, da se Italijani zavedajo velikega pomena Sokolstva in sokolske misli za narodno vzgojo. Proti Orlom poslanec Giunta bržčas ne bo vložil podobne interpellacije.

Prosveča

Razstava belokranjskih vzorcev. Zgodno Božo Račič priredi v Ljubljani ob času velesejma razstavo belokranjskih vzorcev. Poleg originalnih vzorcev bodo tudi razna dela z narodnimi motivi, da se pokaže uporaba ornamentov. Vmes pa bodo razni svatovski nakiti in drugi belokranjski predmeti. V kmetijskem paviljonu pa razstavi g. Račič belokranjsko domačo obrt: izdelovanje platna, pisanje, trakov, čipk, čarap itd. Vse to se bo delalo na licu mesta.

Dr. Teodor Barošek: »Moderna družba in cerkev« izdal konzorcij »Prosvetne knjižnice«. Cena brošurani knjigi 12 kron, po pošti eno krono več. Naroča se pri Upravi lista »Vidov dan«, Narodni dom I.

Sokolski vestnik

»Sokol« II v Ljubljani opozarja brate in sestre na okrožni zlet ribniškega okrožja, ki se vrši v nedeljo dne 24. t. m. v Dobropolju. Zletne izkaznice za polovično vožnjo v društveni sobi na realki v soboto dne 23. t. m. med tajniškimi urami od 7. do 8. ure zvečer. Odhod iz Ljubljane ob pol 7. uri zjutraj, povratek z večernim vlakom.

Ribniško okrožje priredi v nedeljo dne 24. t. m. okrožni zlet v Dobropolje. Pozivljamo vsa bratska župna društva, ki se udeležijo v mnogobrojni številu tega zleta, ki ima namen pokazati uspehe ribniškega okrožja ter okrepiti sokolsko misel v ribniški dolini, posebno pa še dati moralno oporo novoustavljenoemu otkseku. Odhod iz Ljubljane dne 24. t. m. zjutraj ob pol 7. uri z južnega kolodvora, povratek z večernim vlakom. Poskrbite pravočasno za zletne izkaznice pri Savezu. — Sokolska župa Ljubljana I.

Zupni zlet Gorenjske Sokolske župe se vrši v nedeljo dne 24. t. m. v Kranju. Opozarjamo na ta zlet bratska župna društva in jih vabimo, da se ga po možnosti udeležijo. — Sokolska župa Ljubljana I.

Zlet belokranjskega Sokolstva. Prihodnjo nedeljo se vrši v Adlešičih zlet belokranjskega Sokolstva. Javna telovadba se vrši v zvezi z ljudsko veselico v staroslavnem pobeškem gradu. Sodeluje polnoštevilna sokolska fanfara iz Karlovca. Začetek telovadbe ob treh popoldne. Grad je romantičen in pod njim krasna kopel v Kolpi. Prijatelji narave in Sokolstva, pridite! Belokranjci, smatralje za dolžnost, da se udeležite!

Sport in turistika

Sportni program S.K. »Ilirija« v Ljubljani obsega za prihodnje tedne med drugim naslednje točke: 3. in 31. t. m. nastopi v Ljubljani prvak dunajskih sportnih klubov »Rapid« proti »Iliriji«, dne 6. in 7. avgusta Wiener Sportklub; 13. in 14. in 15. avgusta proslavi »Ilirija« svojo desetletnico s tekmi in lahki atletiki, plavanju, tenisu, rokometu in nogometu. 20. in 21. avgusta pa pride v Ljubljano izborna splitsko moštvo »Hajduk«.

Trenerje za nogomet in tenis je dobila ljubljanska »Ilirija« v osebi g. Segerja. Člana praške »Slavije«.

Nogometna tekma »Olimpija«, Karlovac: »Ilirija«, Ljubljana. V nedeljo dne 24. t. m. ob 18. uri se vrši na prostoru »Ilirije« tekma med »Olimpijo« iz Karlovca in rezervno »Ilirijo«. »Ilirija« razpolaga trenutno s tako dobrim rezervnim moštvom, da je pričakovati lepe in zanimive tekme.

Vsi udeleženci kolesarske dirke Ljubljana-Novo mesto, ki se vrši v nedeljo dne 24. t. m., imajo v soboto ob 1. uri popoldne sestanek v restavraciji »Novi svet«.

Češka kočja pod Grintovcem je otvorena in oskrbovana. Slovensko planinsko društvo pa opozarja turiste, da odločno odsvetuje dohod v Češko kočjo čez Zrelo, ker je ta pot letos zopet razdrta in nevarna. Ko bo pot, ki se je ravno v zadnjem času močno pokvarila, popravljena, približno to v časopisih.

Stančičeva kočja. Turistom in prijateljem planinske lepote naznanjamo, da je Stančičeva (poprej Dežmanova) kočja na Triglavskem pogorju odprta in z vsemi potrebščinami dobro oskrbovana ter posebno za neizvežbane in turiste, ki hočejo brez posebnega truda polagoma prihajati na Triglav, zelo prikladna. — Govorice, da ta kočja ni odprta, so neresnične.

* **Vesti o umoru ministra Draškovića** so naredile tudi v Zagrebu najgloblji utis; časopisi so priredili posebne izdaje, ki so bile takoj razprodane. Zvečer je akademsko dijaštvo in množično občinstvo priredilo žalno manifestacijo. Vsi lokali so bili v tem času v znak žalosti zaprti. — Tudi iz Sarajeva prihajajo poročila o velikih žalnih manifestacijah. — V Splitu je prišlo do konflikta med komunisti in manifestanti; policija je aretirala več komunistov. — Vladi prihajajo od vseh strani naše domovine sožalne izjave, da naj nastopi z vso energijo proti vsem prevratnim elementom.

* **Z jugoslovanskega poslanstva v Pragi.** Naš poslanik v Pragi, gospod Ivan Hribar, je priredil v ponedeljek poslovljni banket, katerega so se udeležili člani diplomatskega zbora, šef češkega generalnega štaba, general Mittelhauser, vojni minister general Husák, generalni inšpektor Machar, predsednik policijskega ravnanstva Bionert, general Čížek ter mnogo častnikov čekoslovaške armade. Gospod Hribar zapusti te dni Prago ter nastopi svoje novo službeno mesto kraljevega namestnika v Ljubljani pričetkom meseca avgusta.

* **Stridesetletnica mature.** Stridesetletnica mature praznujejo letos ljubljanski šolniki gg. Fran Galle, Antun Funke, Jakob Furlan in Luka Jelenc.

* **Inšpekcija mariborske kazalnice.** Višji načelnik ministrstva pravde, g. dr. Kostić, je te dni inšpiciral mariborsko kazalnico. Našel je vse v najlepšem redu in se izrazil o poslovanju jako pohvalno.

* **Otvoritev avtomobilske zveze Maribor-Radgona.** Od danes naprej vozi dnevno, razven v četrtkih, avtomobil iz Maribora v Radgono in nazaj. Odhod iz Maribora ob 11. uri z glavnega kolodvora, odhod iz Radgone ob pol 6. uri.

* **Dinarske plače za poštno in prometne uradnike.** «Službene Novine» z dne 19. julija objavljajo uredbo o regulaciji plač poštne in brojavniških uradnikov in uslužbencev izven Srbije in Črne gore. Obenem objavljajo uredbo, s katero se osebe državnih prometnih institucij v krajih izven Srbije in Črne gore prevede na dinarske plače, o čemer smo že poročali.

* **Občni zbor Narodne tiskarne v Ljubljani** se je vršil v četrtki popoldne pod predsedstvom g. dr. Tavčarja. Občni zbor je med drugim volil večje zneske za pokojninski zakonik nastavljenem Narodni tiskarne in za nagrade uredniškim in upravnim osebju «Slov. Naroda». Novi odbor so bili izvoljeni v splošnem vsi dosedajni odborniki.

* **Poroka v mariborski stolni cerkvi** se je poročil g. Rudolf Požjak, učitelj v Ljubljani, z gđ. Hanico Kamenšek, učiteljico v Slov. Gradcu.

* **Spopadi s komunisti v Splitu.** Ko je v četrtki popoldne prispela v Split vest o atentatu na ministra Draškovića, je priredila omladina obhod po mestu prihod «Hej Slovane». Čuli so se vzkliti: «Dolje komunizam!» Pred društvenim lokalom «Juga» je omladina zvečer zažgala rdečo zastavo. Ko se je povorka pomikala po mestu, so metali komunisti v nje kamenje in oddali tudi nekoliko revolverskih strelcev. Dijak Borislav Angjelinović je bil težko ranjen. Policija in orožniki so aretirali več komunistov; drugi so izginili v temi.

* **Literarni historikom okoli Jugoslavije.** Norčevali smo se iz poročanja uradne dopisne službe, ki je poročala, da bodo naši dijaki v Beogradu oprizorili Cankarjevo komedijo «Skandal». Temu poročanju so nasledili tudi kulturni referenti Jugoslavije, ki hočejo sedaj svojo nevednost prikriti z napadom na «Jutro». Pri tem se jim je pa pripetila še večja nesreča, ker so pokazali svojo popolno nevednost. Trdijo namreč, da povsod po Srbiji igrajo Cankarjevo farso «Pohujšanje v dolini šentflorjanski» pod imenom «Skandal». To je pač precejšnja nevednost. «Pohujšanje» do danes ni prevedeno v srbo-hrvaščino, torej ne more biti prevedeno pod imenom «Skandal». «Pohujšanje» do danes še ni vpriporilo nobeno hrvatsko ali srbsko gledališče. Pač pa so 21. oktobra lanskega leta igrali slovenskega gledališča vpriporili v zagrebškem gledališču «Pohujšanje» in to pod izvirnim slovenskim naslovom. To bomo tudi v pregledu gledališke sezone zagrebškega gledališča, kjer se izrečno pravi, da so 21. listopada uprizorili Slovence «Pohujšanje v dolini šentflorjanski» od I. Cankarja. — Literarnim in kulturnim referentom okoli Jugoslavije naj bo ta nova blamaža rahlo opomin na ono lepo: «Le čevlje sodi naj...»

* **Suša na ljubljanskem Barju.** Tudi na ljubljanskem Barju je nastala letos občutna suša, vendar česar je potrebno, da se zapro zatvornice na Ljubljani, da se na ta način namoči že vsa razpokana zemlja.

* **Računski listki Ciril-Metodove družbe.** Družba Sv. Cirila in Metoda ima v zalogi veliko število računskih listkov, ki čakajo naročnikov v omari. Narodna zavest in rodoljubje zahtevata, da se uporablja po vseh javnih lokalih O. M. računski listki. Za drag denar kupujete od raznih ščedljivih trdk ponujene računske listke ter tako nevede podpirate odtužbo in plijavo naroda. Ali vam ne pride ob takih prilikah na misel naša prosvetna družba? Zganite se in naročite listke v pisrni O. M. družbe in Ljubljani.

ljani. Bloki (po 100 listkov) so po 4 K. Plačilni natakariji in natakarije dobe popusta 10 odstotkov. Podpirajte «Družbo», ki je edina, ki vrši smotrene in nesebično ono veliko delo, ki bo rešilo naše rodne brate iz sužnosti.

* **Natečaj za uradniška mesta in mesta pomožnega osebja pri inšpekcijah dela.** Za obrazovanje in popolnitev oblastnih inšpekcij dela (obrtnih nadzorništev) za Srbijo, za Vojvodino, za Hrvatsko in Slavonijo, za Bosno in Hercegovino, za Dalmacijo in Črno goro ter za Slovenijo se potrebuje en komisar inšpekcije dela in 4 asistenta inšpekcije dela. Za asistente (v činu pisarjev ministrstva) se smejo imenovati inteligentni delavci, ki imajo dolgoletno prakso (profesionalno) v industrijskih podjetjih in ki so dovršili vsaj nižjo strokovno šolo. Pravilno opremljene prošnje z dokazi o kvalifikaciji je vložiti do 30. julija 1921, in sicer kompetentom za Slovenijo pri poverjenstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani. Natančnejši podatki so bili objavljeni v štev. 78, 79 in 90 «Uradnega lista» letnik 1921, na kar se izrečno opozarja.

* **Društvo gospodarstvih in šumarskih činovnikov kraljevine SHS** ima svoj letošnji občni zbor dne 15. avgusta v dvorani «Hrvaškega doma» v Križevcih, na kar opozarjamo slovenske društvenike.

* **Uredba o stanovanjih in najemih ter pravilnik za njeno izvrševanje** je ravno kar izšla kot posebna brošura v založbi Tiskovne zadruge. Cena 6 K po pošti 1 K več, če se denar naprej pošlje. Povzeto stane veliko več. Zgoraj omenjena naredba, ki je sedaj v natisu dostopna najširšim slojem, je za vsakogar tako važna, da ne sme biti ne gospodarja in ne najemnika, ki bi si je ne omislil. Naroča se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

* **Sprejem strojnih inženjerjev pri južni železnici.** Obr. ravnanstvo južne železnice v Ljubljani sprejme v službo pet strojnih inženjerjev. Prošnjam, ki naj se pošljejo na gornji naslov do konca avgusta 1921, naj se priloži kraljni in rojstni list, domovnica, navedeno izpričevalo (ne nad 6 mesecev staro) vojaško odpuščanje, izpričevalo o drugem državnem izpitu in izpričevalo o event. prakt. Pogoj za sprejem je dovršena tehnična visoka šola (strojni oddelek) z vsemi predpisanimi izpiti, slovenska, oziroma srbohrvaška narodnost ter popolno znanje slovenskega, oziroma srbohrvaškega jezika v govoru in pisavi in sposobnost za železniško službo.

* **Služba za elektrika.** Južna železnica potrebuje v delavnici v Mariboru izkušnega elektrika, izurjenega v montiranju in popravilju vsakovrstnih elektromotorjev, električnih napeljavah vseh vrst in veziranega v varnostnih predpisih. Nastop službe takoj. Projemki bi se mu določili v okvirju «Pravilnika» ali pa po pogodbi. Zadevne prošnje je predložiti obratnemu ravnanstvu južne železnice v Ljubljani najkasneje do 31. julija 1921.

* **Bellevue nad Šiško pri Ljubljani.** V soboto dne 23. julija in vsak večer ob vsakem vremenu se vrši na najlepšem in najjavnejšem restavracijskem prostoru na terasi hotela in kavarne Bellevue, koncert prvovrstnega umetniškega kvarteta s solo-harfo in petjem ruske umetnice gospe Larise Vasiljevne. Začetek ob pol 19. uri. Ob nedeljah in praznikih ob šestnajsti uri. Vstop prost. — Dobra postrežba, pristna vina, vedno sveže mrzlo pivo, priznana najboljša vina v steklenicah mariborske «Grujske klet». Vedno gorka in mrzla jedila v večji izbiri. Cene primerne. Za obilen obisk se priporoča: Mirko Tratnik, restavratore. (3-2)

* **Vojaški koncert** se vrši danes v soboto na vrtu hotela «Strukelj». Vstop prost. Ob slabem vremenu se koncert preloži.

* **Pozor pri nakupu hrvaških konj.** V začetku tega meseca je izvršila izvrstno organizirana tatinska družba veliko konjsko tatvino na prostranih pašnikih pri Slaku. Odpeljali so 2 konja, vredna 15.000 kron, 4 kobilice, vredne 68.000 kron in eno kobilico s pet tednov starim žrebcom, vredno 27.000 kron.

* **Na postaji Kremenice** je podri vlak na tla službojočega prometnega uradnika Milana Pirnata, ki se je precej poškodoval na glavi.

* **Utonil je v Sori tri kopanju realskega učitelja Anton Glavčič iz Zelenke.**

* **Ogenj.** Včeraj ob 18. uri, je zvonar stolne cerkve v Mariboru naznanil požar v smeri Kamnice. Ognjegasci so se takoj odpeljali z brzgalnico na kraj nesreče, kjer pa so goreli samo kupi listja in plevele. Ker ni bilo nobene nevarnosti, so se zopet vrnili v Maribor.

* **Male nesreče v Ljubljani.** Na dolenskem kolodvoru je našel 19letni Ivan Zaje iz Cerkevne ulice motorno žago in hotel prežgati poleno. Pri tem pa se je vžagal v levo roko. Rana je globoka, raztrgana in težka. — Na glavnem kolodvoru je vrgel vlak raz lesno žrkoškarja Kerla Siarda s Poljanske ceste. Siard je dobil težke poškodbe.

* **Zrtev pretepa.** V nedeljo zjutraj so se stopili v Mezgovci fantje iz Polenskega in Sv. Marka. Med pretepom je neki fant iz Polenskega zgrabil za puško in ustrelil nekega kmečkega sina iz Sv. Marka, ki je obležal na mestu mrtve.

* **Razne tatvine.** Posestniku Francu Potelincu na Selah so odnesli iz zaklenjenega stanovanja neznan tatovi več obleke, perila in čevljev v skupni vrednosti okoli 5200 K. — K tatvinu pri Tancarju na Jesenicah se dodatno poveča, da so vlomili tatovi skozi okno v gostilniško

sobo in odnesli gostilničarja več srebrnega in aluminijastega jedilnega orodja in razna živila, natakariji pa nekaj perila, obleke, čevljev, cigaret in 80 kron denarja. Tudi so popili liter vina in liter žganja. — Iz veže neke gostilne v Kamniku je ukradel neznanec odvečnikemu koncipijentu Vladiboju Kapusu črno pleskano kolo znamke «Pariz».

To in ono

× **Državni ženitbeni urad.** Dunaj bo prvo vlemesto, ki ustanovi v kratkem «Posredovalni ženitbeni urad», ne morebiti kot zaseben, marveč kot državni zavod nedavno se je vršilo tozadevno posvetovanje, kateremu je predsedoval bliski minister dr. Mataja. Razpravljalo se je o potrebi ozdravljenega propadajočega prebivalstva ter o pobujanju bede, ki je spodbujala moralo in ogrožala tudi rodniško življenje. Za ženitbeni urad se je določila mala pristojbina. Kandidati bodo morali izročiti svojo fotografijo z gospodarskimi in moralnimi podatki. V posebnem albumu brez imena si prihodnji mož poišče prikladno ženo; urad sporoči izvoljenki ponudbo, in če je ona zadovoljna, se določi prvi sestanek. V izvršilni odbor zavoda so bili izvoljeni zdravniki, odvnetniki in stare izkušene dame. Skoraj gotovo je, da se bo za možitev priglasi mnogo aspirantov.

× **Vrana povzročila požar.** Na elektrovodno žico preko slapov Niagare se je vsedla vrana, kateri se je vnelo perje vsled močnega električnega toka. Vsa v plamenu je padla na polje z zrelo pšenico. Na polju je nastal požar, ki je uničil obširno žitno polje. Škoda je ogromna.

× **Lord Northchiff potuje okoli sveta.** Znani angleški bogataš in lastnik londonskih «Times», lord Northchiff, je nastopil te dni potovanje okoli sveta. V njegovem spremstvu se nahaja cel štab publicistov in slikarjev. Svoje popotne impresije bo objavljali v londonskih «Times».

× **Velike povodnji na Japonskem.** Iz Tokia poroča brzjav o velikih povodnjah na Japonskem, ki so povzročile ogromno škodo. Na stotine ljudi je utonilo.

Nova ureditev pokojninskega zavarovanja nameščencev

Začasen obči pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani objavlja: Opozorjamo, da je sprejeta in podpisana novela k zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu. Ker je za vsakega interesiranega službodajalca in nameščence najboljše važnost, da se takoj seznani z novimi določili, naj si nabavi dotično število Uradnega lista takoj, ko izide, zlasti še zato, ker so stopili povišani prispevki (premijs) in dajatve (rente) v veljavo že s 1. julijem 1921.

Ker določa že stari zakon, da je treba plačevati premije vsakega prvega dne v mesecu vnaprej ne glede na to, ali je bil zavarovalni odlok pokojninskega zavoda že izdan in pravomočen ali ne, ker torej zakon računa s tem, da mora biti vsak interesovanec o zakonu v toliko poučen, da ve, za koga in koliko premij mora plačevati, bo tisti, ki ne bi začel plačevati takoj povišanih premij in čakal šele na odlok pokojninskega zavoda, ki ga radi velikega števila zavarovanj morda še dolgo časa ne bo dobil, na škodo, ker bo moral plačati naenkrat visoke zneske za nazaj, poleg tega pa še pet odstotkov zamudnih obresti.

Najvišji vračunljivi zaslužek je za sedaj povišan od 3000 kron na 18.000 kron na leto (1500 kron na mesec), ustrežajoča premija pa od 30 kron na 180 kron na mesec, od katere odpade 90 kron na službodajalca, 90 kron pa na nameščence. Najvišja pokojnina (renta) bi bila za sedaj 13.500 kron na leto (1125 kron na mesec).

Novela pripušča tudi prostovoljno pokojninsko zavarovanje vseh vrst zakonitemu zavarovanju nezaveznih nameščencev razen ročnih delavcev po njihovih službodajalcih, za vsa kraljeviska SHS pri «Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani».

Vsa nadomestna zavarovanja nameščencev, zaveznih zakonitemu pokojninskemu zavarovanju pri nadomestnih pokojninskih zavodih ali potem nadomestnih službenih pogodb, preidejo do izmere v zakon določenih najmanjših dajatev na omenjeni «Pokojninski zavod».

POJASNILO.

Da me ne bo nepoučena javnost z oziranjem na značilno obnašanje nekaterih funkcionarjev «Samopomoči» na običnem zboru z dne 21. marca 1921 v zvezi z netočno notico v «Jutru» z dne 22. i. m. po krivem sumnila, da sem zagrešil kakšno nerednost kot svojedobni podpredsednik imenovane zadruge sedaj v likvidaciji, ugotavljam s tem javno, da «Samopomoči» kljub mojemu pismenemu pozivu in pozivu predsedništva tukajšnjega deželnega sodišča z dne 23. marca 1921 do danes ni vložila ne civilne tožbe ne kazenske ovadbe, kar bi bila gotovo storila in tudi izrabila začasno odredbo roti meni že ko sem izstopil iz načelnstva dne 10. junija 1920, ako bi imela najmanjši dokaz, da sem se okoristil na škodo Samopomoči na katerikoli način le za svoj vinar. — Pis. ravnatelj Ivo Blazak.

ORGANIZACIJA PRODAJE MONOPOLIZIRANIH CARINSKIH OBRAZCEV.

Da bi se olajšalo nabavljanje carinskih in drugih monopoliziranih obrazcev, ki se za sedaj še tiskajo samo v državni tiskarni v Beogradu, je ravnanstvo tiskarne sklenilo, da se prodaja obrazcev organizira tako, da se posameznim trgovcem in ostalim osebam, ki imajo svoj sedež v mestih, kjer so carinarnice, omogoči prodaja potom posebnega dovoljenja.

Na prošnjo Državne tiskarne je Generalna direkcija carin že izdala nalog svojim carinarnicam, da čimprej Državni štampariji naznanijo imena sposobnih oseb in trgovcev.

Dovoljenje za prodajo takih obrazcev je navezan na sledeče pogoje:

1.) Za prodajo obrazcev pooblaščen osebe morajo naročevati obrazce neposredno pri Upravi Državne štamparije v Beogradu in ji ob enem z naročilom poslati tudi denar za naročeno blago po odbitku deset odstotkov, kateri znesek se jim priznava kot dobiček pri prodaji.

2.) Po prejemu naročila in denarja se odpošljejo naročeni obrazci brez odloga in neposredno naročniku. Ekspedicijske stroške trpi Državna štamparija.

3.) Pooblaščen osebe za prodajo morajo vsak čas razpolagati z dovoljnim številom obrazcev; prodajati jih smejo samo po ceni, ki jim jo določi Državna štamparija.

V zmislu naloga, ki ga je Generalna direkcija carin izdala carinarnicam, je priporočati, da se vsi oni, ki se nameravajo potegovati za dodelitev prodaje monopoliziranih obrazcev, obrnejo na svojo kompetentno carinarnico. Taksa za dovoljenje znaša v mestih deset dinarjev, v trgih pet dinarjev in v vaseh dva dinarja.

— **Za domačo obrt.** Iz Beograda poročajo: Te dni je deputacija dekorativnih mizarskih mojstrov posetila ministra za javna dela ter protestirala proti nameri, da se dekorativna mizarska instalacijska dela v novem dvoru oddajo tuje.

— **Poročilo o trgovini s poljskimi prideki** dne 21. julija: Osijek: Dovozi pšenice srednji, povpravevanje živino, cena 970 — 990 K za 100 kg. Tudi po koruzi živino povpravevanje, vendar je malo blaga. Cena 550 — 560 K. Ovas ni. Ozimni ječmen se trži po 560 do 570 K, a juri po 730 do 750 K. Mlini imajo zelo malo moka.

— **Cene v Zagrebu** dne 20. julija: Govedina sprednji del 28 K, zadnji 24 K, telatna sprednji del 20 K, zadnji 24 K, svinjina 36 do 40 K, slanina 40 K, mast 44 K, suha svinjina 44 do 54 K, suha slanina 48 do 56 K, piščance (komad) 23 do 60 K, kokoši (komad) 40 do 60 K, raca (komad) 40 do 50 K, mleko (liter) 6 K, smetana 20 K, sirovo maslo (1 kg) 60 do 110 K, jake (komad) 2 do 2,50 K, jabolka (1 kg) 8 do 10 K, hruške (1 kg) 6 do 8 K. Cene žitu so bile sledeče: ječmen (100 kg) 420 do 500 K, moka št. 0 16,40 do 18 K, št. 2 16 do 17 K, št. 6 14 do 16 K, koruzna moka 8 do 9 K za 1 kg.

— **Na zagrebškem žilvinskem sejmu** dne 20. julija so bile sledeče cene: Voli I. vrste 17 do 21 K (1 kg žive teže), II. vrste 15 do 18 K, bikji 16 do 18 K, junice 12 do 17 K, krave 12 do 15 K, teleta 12 do 17 K, svinje I. vrste 30 do 32 K, II. vrste 25 do 28 K; seno (100 kg) 280 do 400 K, detelja 400 do 440 K, slama 200 do 240 K.

— **Letina na Madžarskem.** Po vseletnem prenehanju je madžarsko poljedelsko ministerstvo objavilo zopet podatke o obelani površini na Madžarskem in o cenitvi pridelka pšenice in rži. Gospodarski krogi pričakujejo, da bo letošnja letina prinesla c. 17 milijonov met. centov pšenice in rži. Od te množine je treba odšteti c. 3½ milijonov met. centov za setev, tako, da ostane za 7,8 milijonov prebivalcev današnje Madžarske 13½ milijonov met. centov, kar odgovarja 1,7 met. cent. za eno leto na osebo. V nekdanji veliki Madžarski se je porabilo 46—48 milijonov met. cent. teh krušnih žit. Letošnja pšenica letni bo dobro izpadla. Rž kaže slabše. Ječmen in oves kažeta vled letošnje dolgotrajne suše srednje slabo, zato pa koruza, krompir, sladkorna repa, lan, konoplje, zelenjava prav dobro. Sadja bo malo. Pšenica je posnjena na površini 1.832.700 katast. jehov, rž 907.640, ječmen 824.650, oves 561.252, za koruza, krompir in sladkorno repo še ni točnih podatkov.

— **Zedinjenim državam dolgujejo:** Anglija 4166 milijonov dolarjev, Francija 3351 milijonov, Italija 1648 milijonov, Belgija 375 milijonov, Rusija 192 milijonov, Poljska 136 milijonov, Češkoslovaška 91 milijonov, Srbija 51 milijonov, Rumunija 36 milijonov, Avstrija 24 milijonov, Grčija 15 milijonov, Estonija 14 milijonov, Kuba 9 milijonov, Armenija 12 milijonov, Finska 8 milijonov, Letaka 5 milijonov, Litavska 5 milijonov, Madžarska 1,7 milijona, Liberia 0,03 milijona dolarjev.

— **Padanje cen živine na Dunaju.** Vled obilnega dovoza madžarske živine na dunajski trg so začele cene padati. Prodajne cene so bile te dni sledeče: bikji 120 do 140 avst. kron za en kilogram, krave 95 do 100 a. K, svinje lažje 215 do 280 a. K, težje 210 do 214 avst. K.

— **Prost izvoz živine iz Češkoslovaške.** Ker se je živina v Češkoslovaški znatno pomnožila in pomanjkuje krmil, je vlada sklenila dovoliti prost izvoz.

samo pod pogojem, da mora izvoznik staviti 20 odstotkov živine, ki jo ima pripravljeno za izvoz, domačemu konzumu na razpolago po ceni 4 d. K. (o kroglo naše krone 8,20) za 1 kg tivre vage.

— **Produkcija meda v Češkoslovaški.** Statistični urad v Pragi javlja, da se je leta 1920 proizvedlo v Češkoslovaški 1.273.481 kg meda, kar predstavlja vrednost 30.471.299 d. K. V istem času se je dobilo 105.854 kg voška, kar predstavlja vrednost 4.635.268 d. K.

— **Svobodna trgovina s hmeljem v Češkoslovaški.** Češkoslovaška vlada je izdala odredbo, po kateri je s 1. septembrom trgovina s hmeljem v Češkoslovaški svobodna.

— **Slabo stanje hmeljskih nasadov v Češkoslovaški.** Iz Zateca se poroča, da se hmeljska uš na tamošnjih hmeljskih nasadih zelo širi, ker je sedaj delo z žetvijo in mlačavo, pa se nima nihče časa baviti z brizganjem rastlin. Sedanja vročina rastlinam silno škoduje. Slabe nasade bo us popolnoma uničila. Kakor sedaj kaže, ni pričakovati niti srede hmeljske letine.

— **Kriza v češki železni industriji.** Praska «Tribuna» poroča iz Moravske Ostrave, da je v tamošnjih železarnah Trinec bil dne 15. julija ugasnjen plavž. Produkcija v železarni se je omejila in sicer v valjarni na 4 sloje dnevno, v jekleniški livarni pa se bo od ponedeljka naprej delalo samo 3 peči. Dosedaj je bilo pri tem podjetju odslovljenih 170 pomožnih delavcev.

— **Produkcija premoga v Poljski v mesecu aprilu** znaša po «Gazeti Warszawskiej» v Dombrowski kotlini 503.066 ton, v Krakovski kotlini 143.915 ton, ter v tešinskem okraju 13.427 ton, skupaj torej 660.349 ton. Produkcija vseh treh področij je znašala v januarju 556.532 ton, v februarju 563.735 ton, v marcu 608.467 ton. Iz teh števk se vidi, da produkcija premoga v Poljski stalno narašča.

— **Angleški kredit Nemčiji.** Nemški listi poročajo, da je dovolila Anglija Nemčiji večje kredite. Najprej dobi Nemčija 3 milijone funtov sterlingov za živila. Listi si tolačejo to tako, da je v Angliji zavladalo napram Nemčiji ugodnejše razpoloženje in da so se nasprotja med Anglijo in Francijo poostila, ker je v nasprotju z Anglijo Francija nepopustljiva napram Nemčiji, zlasti tudi v vprašanju Gornje Šlezije.

— **Izvoz galitskih produktov sirovega olja v Anglijo.** Na iniciativo poljske vlade se je osnovala v Gdanskem delniška družba Polnia, da se razširi področje za razpečevanje produktov sirovega olja. Družba se bavi s prekomorskim transportom teh produktov. Te dni je peljal prvi tovorni parnik 1800 ton poljskih naftnih proizvodov v London. Meseca avgusta sledi temu transportu večji transport za Liverpool.

— **Gospodarski položaj na Norveškem.** Cirkulacija bankovcev je znašala na Norveškem 30. junija 418,4 milijona norveških kron proti 416,2 milijona koncem maja. Tega meseca pa se je promet bankovcev zopet znižal. Generalni štrajk, ki je bil v Norvegiji nedavno, ni naredil ravno mnogo škoda v industriji. V nekaterih obratih, ki so imeli polna skladišča in preveč delavstva, je učinkoval štrajk celo olajšujoče.

Borza 22. julija

Borza Zürich, Dunaj na prvi strani. Zagreb, devize: Berlin 212,50 — 212,75, Bukarešta 224, Milan 728 — 731, London izplaščilo 586 — 587, ček 582, Newyork kabel 163 — 165 Pariz 1260 — 1263, Praga 211 — 212, Svica 2665 — 2660, Dunaj 19,50 — 19,60, Budimpešta 51,50 — 52, valute: dolar 157,50 — 159, avstrijske krone 22, rublji 28 — 30, češke krone 214, 20 K v zlatu 528, funti 560, napoleoni 528 — 530, marke 216, lire 731.

Beograd, valute: dolar 39,80 — 40, lire 180 — 185, loji 56,50 — 57, levi 37,50 — 38, marke 54 — 55, avstrijske krone 5,40 — 5,50, češke krone 56 — 56,50, drahme 220 — 225, napoleoni 181 — 181,50, devize: London 141 — 146, Pariz 313 — 315, Zenoa 655 — 665, Slovan 225 — 230, Praga 52,50 — 52,80, Dunaj 4,95 — 4,97, Berlin 53,25 — 53,35, Milan 182,50 — 183.

Effekti:

Banka za Primorje 800 — —, Trg. obrtna banka 240 — 255, Hrv. ek. banka 668 — 665, Brodska banka 455 — 465, Poljedelska banka 95 — 98, Jadrovska banka 1850 — 1860, Jugoslovenska banka 535 — 537, Narodna banka 545 — 560, Ljub. kreditna banka 800 — 900, Prastrediona 5180 — 5300, Srpska banka 700 — 710, Dubr. par. družba 4200 — —, Nar. žumska industrija 610 — —, Našička industrija drva 545 — 555, Gutman 1125 — —, Slavonja 770 — 790, Ljub. strojne tovarne in livarne 860 — —, Trbov. premogokopna družba 730 — 770.

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij «Jutra».

Odgovorni urednik Vit. E. Helena.

Blagajna velikega vojvode

Roman.

«Ako je to šala, gospod kapitan, potem je šala šala. Zakaj mislite, da hočeva na Minorko?»

Kapitan se je nehal smejeti, ko je videl zadrego svojih gostov. Pred par trenotki me je obiskal gospod in mi stavljal popolnoma ista vprašanja kot vi in potem je najel mojo jahto, da ga peljem na Minorko.»

«Najel jahto? Torej je vaša jahta oddana?»

«Seveda, pred kakimi desetimi minutami sem jo oddal.»

«Toda morate odpovedati.»

«Nikdar.»

«Jaz vam plačam 400 frankov na teden. Vi te zahtevate samo 300.»

«Oddal sem jo za 550.»

«Jaz plačam 600.»

Kapitan je zardel in rekel:

«Vidim, draga gospoda, da nista dobila o meni tako dobrih in-

formacij ko gospod, ki je ravno najel mojo jahto. Jaz ne požrem nikdar svoje besede.»

Oba tujca sta ga nekaj časa opazovala in videla, da govori resnično. Zopet sta se spogledala, in orjak je nadaljeval:

«Toda midva morava na Minorko. Čujete gospod kapitan, morava!»

«Pa dobro, najdita si drugo jahto.»

«V celem Marseillu ni ladje, ki bi šla na Minorko; toda midva morava tja, morava!»

Kapitan je skomizgnil z rameni: «Ako je stvar tako, potem je mogoč samo en izhod.»

«In ta je?»

«Poiščite gospoda, ki je najel mojo jahto in govorite z njim. Jahta sicer ni posebno ovelika, toda za štiri osebe je še vedno dovolj prostora.»

«Sam sv. Urban vas je razsvetlil, gospod kapitan. To je krasna misel. In kdo je gospod, ki je najel vašo jahto?»

«Profesor Pelotard, stanuje v ho-

telu Angelterre. Toda sedaj gospoda, prosim, da oprostite, preveč časa sem že zamudil, takoj moram oditi. Mi potujemo namreč že noč.»

«Že noč? To je naravnost imenitno. Zdi se mi, da se gospodu profesorju mudi ravno tako kot nama. Kdaj potujete?»

In ob enem tudi popolnoma resnično.»

«Prav imate, dragi Paqueno, vem, da ste vedno star in odločen prijatelj resnice, akoravno ste že dolgih 34 let naš finančni minister... Toda pozor, zdi se mi, da prihaja profesor Pelotard. Pri sv. Urbanu, zdi se mi, da ta gospod profesor ne izgleda posebno učeno.»

Oba sta opazovala nekaj časa Filipa Collina, ki je spregovoril par besed s portirjem in šel naravnost proti njima.

«Gospoda sta hotela govoriti z menoj? Jaz sem profesor Pelotard.» Filip je pogledal oba gospoda in jih motril od nog do glave. Po kratki pavzi je rekel grof Punta Hermosa:

«Jako me veseli, da vas spoznam; jaz sem grof Punta Hermosa, a to je gospod Esteban, moj stari prijatelj. Dovolila sta si, da vas poiščeva in govoriva z vami v neki zadevi, ki je za nas izvanredne važnosti. Ali imate malo časa, gospod profesor?»

«Čez eno uro šele supiram, do takrat sem vam na razpolago.»

«Hvala! Mislim, da ne bomo rabili toliko časa, da se dogovorimo. Mogoče nas tudi takoj vržete skozi vrata, ko zveste, zakaj se gre.»

«Toda gospoda...»

«Naravnost k stvari: Vi potujete

nocoj na Minorko?»

Filip je začuden pogledal do zdevnega grofa:

«Kako ste prišli na tako misel?»

«Takoj me razumete, ko vam povem, da prihajava od kapitana Duponta.»

«A tako, bila sta pri kapitanu Dupontu?»

«K vam prihajava iz ravno istega vzroka, ki ste radi njega vi obiskali danes popoldne kapitana.»

«Torej vi hočete na Minorko?»

(Dolje prihodnja.)

1157 3-1

Pivovarna „UNION“

Telefon št. 311. Brzjavni naslov: Pivovarna, Ljubljana.

Ljubljana-Spodnja Šiška

priporoča svoje izborni pivo v sodih in steklenicah. Dobe se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska piča zelo priporočljive. 43 52

Jancigaj & Gagel

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8.

Ponudite

vse neuporabne zlate predmete: verižice, prstane, obeske, zapetnice, uhane itd., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, trdki 20-1

F. CUDEN

trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana, Prešernova ul. 1.

specijalna trgovina raznovrstnega bombaža, športnih čepic, čevljev in gamaš. Na veliko in malo.

Velika zaloga: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batjeli, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejmemo se v popolno popravilo, za emaliranje s ognjem in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 946 10-9

Akviziterja za Jugoslavijo potrebuje večja ekspedicijska družba.

Brezpogojno potrebno je znanje slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika. Plača in ostali pogoji po dogovoru. Ponudbe pod imenom „Akvisiter“ sprejema upravnistvo „Jutra“. 1159 3-2

Prvovrstna

Puch - kolesa

! OPEKA!

Državni premogovnik v Velenju je začel s strojnim izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter nudi isto v vsaki količini po najnižjih cenah. Naročila se naj pošljejo direktno na Državni premogovnik v Velenju.

Kupujte in zahtevajte samo čokolado „Orion“.

JOSIP VITEK

LJUBLJANA, KREKOV TRG 8.

Specijalna zaloga orijentalških bombonov, čokolade, kakao, karamel, polnjenih bombonov, keksov in drugih različnih vrst iz prve Češke tovarne skokijske družbe „Orion“ prej A. Maršner v Kraljevih Vinohradih.

ker je najboljši Češki izdelek. 1158 2-1

„Jutra“ je najboljši in najbolj informiran slovenski dnevnik.

Išče se mesečna soba s posebnim vzhodom, eventualno s ohranbo ali pa manjše stanovanje s opravilo ali brez opravila proti zelo dobri najemnin. — Ponudbe na pošto predal št. 53. 1086 14

Preklic.

Preklicujem svarilo, priobčenem v „Jutra“ s dne 16. julija t. l. o moji ženi Alberti Urbančič, roj. Obrekar, ker ni resnica za kar sem jo obdolžil ter obžalujem moje krivično dejanje. Slavko Urbančič, kov. mojster, Fušine 12. 1148

4 oljate slike

iz srbske narodne zgodovine ugodno na prodaj. Na ogled v pisarni anončne družbe Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1167 2-1

Bencin, lahak 720° do 725° po K 28° — do 740° po K 21°50 za kilogram; strojno olje po K 15° — za kilogram; petrolej za snajenje po K 16° — za kilogram; 1160 3-2 mast po K 36° — za kilogram; vžigalne sveče Bosch, tripolske, po K 70° — krom; nekaj železnih sodov razne velikosti po K 700° — do K 800°; lesenih sodov po K 150° — do K 200° — se dobi franco skladišče pri avtoriferatu, Ljubljana, Dunajska cesta št. 50.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse okolske potrebščine: kroje za obleke in čolnice, telovadne obleke, čevlje, ovratnike, gumbe itd. Ceniki na razpolago. Zdravilo 1153 5-8

Peter Capuder, Ljubljana dobavitelj Jug. Sokol. Zaveza.

Kmetovalci, pozor!

Velike uspehe dosežete pri prasičih, govedih itd., ako primešate krmilni prašek REDIN, lekarnarja Ploccolija v Ljubljani. 637 25-14A

Veletgovina vina in žganih pijač v Zagrebu 8-1 1172 išče izurjenega in sposobnega potovalca. Ponudbe upravnistvu „Jutra“ pod št. 1172.

Največja zaloga finih platnenih robcev. Graumann - cefirji. 900 45 C. J. HAMANN Mestni trg 8. Ustanovljeno 1866

Dular & Fabiani veletgovina z manufakturo. Zaloga: Skladišče Balkan, Ljubljana. 1-3-011

Gramofone, plošče, godbene avtomate, igle, peresa, posamezne dele edino pri trdki 563 48 A. RASBERGER Ljubljana, Sodna ulica 5. Mehanična delavnica za vsa popravila in druge precizne mehanike.

ILIRIJA, LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8 kupuje hlode, gozdne parose, deske, trame, prodaja žagan in tesan les, sprejema komisijska naročila vsake vrste, izdeluje zaboje, izvršuje nakup in prodajo drv. 1117 3

Jadranska montanska družba Brzjavni: „Montana“. d. z o. z. Telefon št. 9. Ljubljana, Zvonarska ulica 5 (J) Prodaja in kupuje vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko. Import. 469 20-20 Eksport.

Najnižje cene! Najnižje cene! VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju Svetovno priznana kvaliteta. TERIA GUMIJEVI PODPETNIKI VULKAN REAN Izdeluje prvovrstne podpetnike. Čisto domače podjetje! Edina tvornica te stroke v Jugoslaviji.

: Jadranska banka :

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Zrst, Wien. 9 53

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.